

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 357. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467280373920/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

- 52 *discurere*: lat., samtale, drøfte.
- 53 *Bombe*: bredfyldt glas, som skal tømmes i ét drag. – *gionde Besked*: tog for sig af drikkevarerne.
- 58 *Vestindien*: øgruppe i Det Caribiske Hav øst for Mellemamerika; delvis fransk kolonibesiddelse.
- 59 *gentil*: fr., nobel. – *enfin*: fr., velan, godt! – *Prakker*: fattigfyr, tigger.
- 60 *Octav*: eg. den 8. slags stød; drejning af hånden nedad med sænket kårdespids. – *dyb Terts*: den 3. slags stød nedefra op imod højre side af modstanderens våben. – *Feinte*: fr., finte, narrestød. – *dyb Quart*: den 4. slags stød mod venstre side af modstanderens våben. – *gentil-homme*: fr., adelsmand, hofkavaler. – *Croolerinde*: kvinde af blandet indiansk-europæisk race.
- 61 *Generalbas*: bas-stemme under musikkorder; harmonilære.
- 64 *Pisang(s)*: malajisk, bananplante. – *Granater*: rød æblesort.
- 65 *Blanke*: hvide. – *Napoleon*: i Fontainebleau tog kejseren afsked med sin garde efter at have underskrevet tronfragelsen. Fra hans ophold på St. Helena 1815-21 havde Goldschmidt set nogle relikvier på verdensudstillingen i London 1851 (NS 1851 VII 244, *Fam.br.* I 81).
- 67 *Physiken*: kan i 19. årh. dels betyde naturlæren omfattende den uorganiske naturs love samt stoffernes opbygning og egenskaber (herunder også kemi), dels betegne det område af naturlæren, der omfatter mekanik, varmelære, læren om elektricitet og magnetisme, lydlære og lyslære (men ikke kemi). Den sidste betydning bliver den sejrende, her bruges tilsyneladende den første.
- 68 *Ildluft*: ilt i fri tilstand.
- 69 *Arons Stav*: 4. Mos. 17. – *Jesus forvandlede (...)*: Joh. Ev. 2, 9.
- 72 *canaille*: fr., hund, slyngel.
- 73 *Fiat justitia (...)*: lat., retfærdigheden må ske fyldest, om så verden skal gå til grunde (tillagt kirkefæderen Augustin). – *Grøndals*: Grøndalshuset, skovløberhus og traktørsted i Charlottenlund Skov (kendt fra J.L. Heibergs vaudeville *De Uadskillelige*, 1827).
- 74 *Bellevue*: traktørsted ved Klampenborg. – *Christian Winthers Sang*, af «Til Een» (nr. 15, 1843).
- 75 *Eventyrets skændende Prindsesse*: ikke identificeret.
- 76 *den første Kjerlighed*: lystspil af den franske dramatiker A.E. Scribe (1791-1861), oversat 1831 af J.L. Heiberg.
- 78 *præ(er)*: lat., præ ceteris = fremfor de øvrige, udmærkelse (smk. LE I 120f.; nærværende udgaves efterskrift II s. 326). – *Metaphysica*: filosofisk læremne. Hentydning til Holbergs komedie *Enamus*.